

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Zastępca Przewodniczącego
Lesław Gajek

DNI/WWNA/078/22/ 25/09

(przy udzielaniu odpowiedzi prosimy powołać się na ww. sygn.)

Warszawa, 14 maja 2009 roku

Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Szanowna Pani Minister,

W odpowiedzi na pismo Pani Minister z dnia 7 maja br. (sygn. DUS-0210-4-RW/09) w sprawie wyboru formy organizacyjno-prawnej przyszłych zróżnicowanych portfeli funduszy emerytalnych uprzejmie proszę o przyjęcie poniższej opinii Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego uznaje, iż obie proponowane formy organizacyjno-prawne, tj. subfundusze wydzielone w ramach funduszy lub fundusze posiadające odrębne osobowości prawne, mogą znaleźć zastosowanie przy wprowadzaniu funduszy o zróżnicowanych profilach ryzyka [zwanymi dalej FOZP]. Decyzja dotycząca formy organizacyjno-prawnej powinna uwzględniać jednak podstawowe założenia dotyczące sposobu dywersyfikacji oszczędności emerytalnych pomiędzy FOZP lub braku tej dywersyfikacji. Kluczowym dla dalszego kierunku prac wydaje się zapatrywanie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, wyrażone w ww. piśmie, o zasadności umożliwienia zapisywania na rachunku ubezpieczonego różnych rodzajów jednostek rozrachunkowych w celu ograniczenia wpływu niekorzystnych zdarzeń na rynku finansowym na kapitał emerytalny. W praktyce będzie to oznaczać, że ubezpieczony będzie mógł uczestniczyć w przynajmniej dwóch FOZP zarządzanych przez jedno powszechne towarzystwo emerytalne. W opinii Urzędu Komisji, przy podejmowaniu decyzji o formie organizacyjno-prawnej należy mieć na względzie trzy podstawowe kwestie:

1. Koszty systemowe związane z działaniem subfunduszy vs funduszy posiadających odrębną osobowość prawną.
2. Koszty i ryzyka związane z implementacją nowych przepisów, instytucji oraz procedur.
3. Potencjalne ryzyka związane z działalnością subfunduszy.

ad 1.

Wydaje się, iż faktyczne koszty zarządzania FOZP, ponoszone przez towarzystwa emerytalne, powinny być zbliżone do siebie niezależnie od przyjętej formy prawnej, podobnie jak koszty związane z prowadzeniem i obsługą rejestrów (subrejestrów) członków. W obszarze kosztów systemowych kluczowe znaczenie przy dokonywaniu wyboru formy w jakiej mają funkcjonować FOZP, wydaje się założenie o możliwości dzielenia składki emerytalnej pomiędzy FOZP. Należy bowiem założyć, iż koszty dzielenia kapitału emerytalnego zgromadzonego w OFE – przy przyjęciu właściwych rozwiązań legislacyjnych – nie będą tworzyły kosztów systemowych. Aktualnie istniejące rozwiązania ustawowe zakładają, iż

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje składkę bezpośrednio na rachunek funduszu emerytalnego, co ma zapewnić i zapewnia odpowiedni poziom bezpieczeństwa. W przypadku dopuszczenia dzielenia składki pomiędzy FOZP za mniej kosztowne należy uznać rozwiązanie FOZP działających jako wydzielone subfundusze w jednym funduszu, ponieważ w takim przypadku dzielenie składki mogłoby być dokonywane przez agenta transferowego, a nie przez ZUS, który w przypadku dopuszczenia dzielenia składki byłby zobowiązany do prowadzenia bardziej złożonego centralnego rejestru członków i skomplikowanych operacji z tym związanych oraz do dokonywania przelewów podzielonej składki na rachunki różnych FOZP. W przypadku przyjęcia rozwiązania o braku podziału składki przez ZUS, obie rozpatrywane formy organizacyjno-prawne wydają się być w zakresie kosztów porównywalne.

ad 2.

Niezależnie od wyboru formy organizacyjno-prawnej dla FOZP zmiany w zakresie sposobu organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych będą wymagały znacznych zmian w zakresie istniejących przepisów, instytucji oraz procedur.

Doświadczenia w zakresie organizacji i funkcjonowania subfunduszy w funduszach inwestycyjnych wskazują, iż istnieją sprawdzone rozwiązania, które można odpowiednio zaadaptować i wykorzystać. Urząd Komisji zwraca uwagę na obszar, który będzie wymagał większego przygotowania pod względem prawnym tj. zmiany charakteru umów łączących członków z funduszami i wstępny domyślny podział ich kapitałów pomiędzy FOZP. Utworzenie FOZP jako odrębnych osób prawnych będzie prawdopodobnie wymagało większych zmian w obszarze rachunkowości, sprawozdawczości oraz obowiązków informacyjnych.

Urząd Komisji zwraca także uwagę na następujące kwestie, które nie powinny jednak przesądzać o formie organizacyjno-prawnej FOZP:

- FOZP działające jako odrębne osoby prawne nie ponoszą kosztów związanych z koniecznością sporządzania dodatkowego sprawozdania finansowego i codziennej wyceny aktywów całego funduszu (w przypadku subfunduszy nie posiadających odrębnej osobowości prawnej powinny być sporządzane sprawozdania zarówno dla całego funduszu, jak i poszczególnych jego subfunduszy).
- powołanie FOZP działających jako odrębne osoby prawne będzie prawdopodobnie generować mniejsze koszty dostosowywania systemów informatycznych PTE oraz organu nadzoru ze względu na mniejsze zakres zmian w zakresie rachunkowości i sprawozdawczości.

ad 3.

Ze względu na fakt, iż subfundusze działają w ramach jednej osoby prawnej, kluczowe znaczenie będzie miało takie uregulowanie ich działalności, aby nie było możliwości dokonywania między nimi transferu aktywów, kosztów lub zobowiązań, za wyjątkiem transferów środków pieniężnych wynikających z transferu kapitału pomiędzy funduszami. Wydaje się, iż odpowiednie regulacje dotyczące działalności subfunduszy w ramach jednego funduszu, a także utrzymanie dotychczasowego zakresu obowiązków informacyjnych OFE (codzienne raporty finansowe) pozwoliłyby na wyeliminowanie lub zminimalizowanie potencjalnych ryzyk w tym obszarze i mogłoby zapewnić odpowiedni poziom transparentności działalności subfunduszy.

Należy jednak podkreślić, iż ze względu na charakter otwartych funduszy emerytalnych i inny cel działalności niż w przypadku funduszy inwestycyjnych, ew. działalność FOZP w formie subfunduszy będzie wymagała głębszych i bardziej szczegółowych regulacji niż ma to miejsce w przypadku subfunduszy wydzielonych w ramach funduszy inwestycyjnych. Zagadnienia, które wymagają także szczególnej uwagi ze względu na specyfikę sektora

emerytalnego to sposób funkcjonowania Funduszu Gwarancyjnego, rachunku rezerwowego, rachunku premiowego oraz mechanizmu minimalnej wymaganej stopy zwrotu.

Urząd Komisji zwraca uwagę na fakt, iż kluczowe znaczenie dla analizy przedmiotowego zagadnienia będzie mieć przyjęcie szczegółowych założeń systemowych dotyczących w szczególności podziału składki, możliwości dzielenia przez członka zgromadzonego w funduszu kapitału pomiędzy poszczególne FOZP i częstotliwości dokonywania tych zmian, a także dobrowolności bądź obligatoryjności uczestnictwa w poszczególnych FOZP.

Niezależnie od powyższego deklaruję pełną współpracę Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego przy projektowaniu szczegółowych założeń, niezależnie od ostatecznie przyjętych rozwiązań w zakresie ich formy organizacyjno-prawnej.

Z poważaniem

Z-ca PRZEWODNICZĄCEGO
Komisji Nadzoru Finansowego

[Signature]

[Signature]